

PWYLLGOR GWAITH

Cofnodion y cyfarfod rhithwir a gynhaliwyd ar 12 Gorffennaf 2021

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Llinos Medi (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr Richard Dew, Carwyn Jones, R.Meirion Jones, Alun Mummery, R.G. Parry, OBE FRAGS, Dafydd Rhys Thomas, Robin Williams

WRTH LAW: Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro
Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol
Pennaeth Gwasanaeth (Rheoleiddio a Datblygu Economaidd)
Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid
Rheolwr Gwasanaethau Digidol (GC)
Rheolwr Sgriwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorydd Ieuan Williams

HEFYD YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Glyn Haynes, Kenneth Hughes, Trefor Lloyd Hughes, MBE, R. Llewelyn Jones, Bryan Owen, Dafydd Roberts, Pennaeth Gwasanaethau Tai (NM), Prif Swyddog Arweiniol (Prosiectau Mawr – Economaidd-Gymdeithasol) RLIJ, Swyddog Cyfathrebu (GJ).

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni fu i unrhyw un ddatgan diddordeb.

2 MATERION BRYN A ARDYSTIWDYD GAN Y PRIF WEITHREDWR NEU SWYDDOG A BENODWYD GANDDI

Dim materion i'w hadrodd.

3 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 21 Mehefin, 2021 i'w cymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 21 Mehefin, 2021 fel rhai cywir.

4 PANEL RHIANTU CORFFORAETHOL

Cyflwynwyd cofnodion drafft y cyfarfod o'r Panel Rhiantu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 8 Mehefin, 2021 i'w mabwysiadu gan y Pwyllgor Gwaith.

Penderfynwyd mabwysiadu cofnodion drafft cyfarfod y Panel Rhiantu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 8 Mehefin, 2021.

5 BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR GWAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd a oedd yn cynnwys Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod rhwng Medi, 2021 ac Ebrill, 2022 i'w ystyried ac adroddwyd mai'r unig newid oedd Eitem 9 – Strategaeth Cyfraniadau Budd Cymunedol sydd wedi'i gynnwys fel eitem newydd ar yr amserlen a fydd yn cael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 27 Medi, 2021.

Penderfynwyd cadarnhau Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith wedi'i diweddarau am y cyfnod o Fedi, 2021 tan Ebrill, 2022 fel y'i chyflwynwyd.

6 CYFRIFON TERFYNOL DRAFFT 2020/21 A DEFNYDDIO CRONFEYDD WRTH GEFN A BALANSAU

Cyflwynwyd adroddiad y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog 151 i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith a oedd yn cynnwys y prif ddatganiadau ariannol drafft ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 ynghyd â manylion balansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn clustnodedig y Cyngor ac argymhellion ar gyfer eu defnyddio.

Adroddodd y Cynghorydd Robin Williams, Deilydd y Portffolio Cyllid bod yr adroddiad yn cynnwys Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr drafft ar gyfer 2020/21 a Thaflen Falansau ddrafft hyd at 31 Mawrth, 2021. Darparwyd gwybodaeth fanwl am falansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn clustnodedig y Cyngor yn ogystal ac mae'r adroddiad yn nodi sut y bwriedir defnyddio'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau sydd, ym marn broffesiynol Swyddog Adran 151 y Cyngor, ar y lefel angenrheidiol i gwrdd ag unrhyw risgiau ariannol a wynebwr gan y Cyngor, i gwrdd ag unrhyw ymrwymadau cyllido presennol ac mae'n cymryd i ystyriaeth unrhyw gyfyngiadau penodol ar ddefnydd y cyllid e.e. cyfyngiadau a osodir gan amodau grant. Gall lefel y risg a wynebwr gan y Cyngor newid a chedwir golwg ar lefelau'r balansau cyffredinol a'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig a'u hadolygu dros y misoedd nesaf. Nid yw'r ffigyrau a gyflwynwyd wedi cael eu harchwilio eto a gallant newid oherwydd y broses archwilio.

Bu i'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddogion 151 gynghori bod y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) drafft yn crynhoi'r gost o ddarparu gwasanaethau'r Cyngor yn unol â'r gofynion cyfrifo statudol a'i fod yn cynnwys costau na chodir Treth Cyngor amdanynt sydd yn egluro'r ffigwr o £24.231m. Mae'r costau sydd yn cynnwys costau dibrisiant ac addasiadau ar gyfer pensiwn yn cael eu canslo allan cyn penderfynu ar y sefyllfa derfynol mewn perthynas â'r balansau, cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd, balans y cyfrif CRT a balansau ysgolion. O ganlyniad, nid oes modd tynnu cymhariaeth uniongyrchol rhwng y CIES a'r adroddiadau alldro a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ym Mehefin, 2021.

Roedd Balans Cronfa Gyffredinol y Cyngor ar 31 Mawrth 2021 yn £11.593m, sydd yn cyfateb i 7.86% o'r gyllideb refeniw net ar gyfer 2021/22. Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi pennu isafswm o 5% o'r gyllideb refeniw net ar gyfer Balans y Gronfa Gyffredinol a byddai hyn yn cyfateb i £7.37m. O'r herwydd, mae Balans y Gronfa Gyffredinol £4.223m yn uwch na'r lleiafswm. Fel arfer, byddai'r Swyddog 151 yn argymhell cynnal y lefelau hyn ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod, fodd bynnag yng ngoleuni'r ansicrwydd ynglŷn ag effaith y pandemig ar y galw am wasanaethau'r Cyngor yn 2021/22; parhad y cymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru neu fel arall ac effaith y cyfyngiadau parhaus a'r cyfyngiadau cadw pellter ar allu'r Cyngor i gynhyrchu incwm drwy wasanaethau penodol, ystyrir ei bod yn

synhwyrol cynyddu lleiafswm balans y gronfa gyffredinol yn 2021/22 ac efallai yn 2022/23 hyd nes bydd effeithiau'r pandemig yn fwy eglur. Ym marn broffesiynol y Swyddog 151 byddai lleiafswm o £9m (6.1% o'r gyllideb refeniw net ar gyfer 2021/22) yn ddigonol i liniaru'r risgiau hyn.

Cyn y pandemig, roedd y Pwyllgor Gwaith wedi cymeradwyo mewn egwyddor i drosglwyddo cyfran o'r balansau cyffredinol i greu cronfeydd wrth gefn ar gyfer gwasanaethau. Uchafswm y gronfa wrth gefn ar gyfer pob gwasanaeth fyddai 2.5% o gyllideb refeniw net y Gwasanaeth neu £75,000, pa un bynnag yw'r uchaf, a byddai'r cyfraniad blynyddol i gronfa wrth gefn y gwasanaeth neu o'r gronfa yn gysylltiedig â pherfformiad ariannol yn ystod y flwyddyn h.y. os yw Gwasanaeth yn tanwario yn ystod y flwyddyn yna caniateir iddynt gadw'r tanwariant hyd at lefel y cap a defnyddio'r arian ar gyfer prosiectau gwasanaeth penodol a byddai unrhyw orwariant, ac eithrio gorwariant sydd yn deillio o gynnydd sylweddol yn y galw am wasanaethau, yn cael ei gyllido o gronfa wrth gefn y Gwasanaeth. Ar sail yr alldro 2020/21 a gweithredu'r cap ar lefel cronfeydd wrth gefn, byddai cronfa wrth gefn pob gwasanaeth fel ac yr amlinellir yn Nhabl 3 yn yr adroddiad (ac felly £1.376m fyddai cyfanswm y cronfeydd wrth gefn ar gyfer gwasanaethau) a byddant yn cael eu defnyddio at y dibenion a argymhellir ym mharagraff 5.6 yn yr adroddiad. Ar ôl ystyried yr angen i gynnal lefel sylfaenol Balsns y Gronfa Gyffredinol ar £9m a defnyddio £1.376m fel cronfeydd wrth gefn ar gyfer gwasanaethau, byddai hyn yn gadael £1.217m i'w ryddhau ar gyfer prosiectau unwaith ac am byth – gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith ryddhau'r swm hwn i gyllido prosiectau penodol.

Mae gan y Cyngor Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig er mwyn lliniaru risgiau posibl yn y dyfodol, cwrdd â chynnydd yn y galw am rai gwasanaethau, cyllido prosiectau cyfalaf yn y dyfodol, cyllido gwelliannau mewn prosesau busnes a darparu gwasanaethau nad ydynt yn cael eu cyllido yn y gyllideb refeniw flynyddol, ac i ddal grantiau a dderbyniwyd ond sydd heb eu gwario, ynghyd â chyfraniadau eraill. Dangosir y cronfeydd wrth gefn newydd a grëwyd yn 2020/21 yn Nhabl 4 a gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith roi cymeradwyaeth ffurfiol i greu'r cronfeydd wrth gefn newydd hyn sydd werth cyfanswm o £5,181,646. Mae Atodiad 4 yn cynnwys rhestr lawn o'r holl Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig ond maent yn cael eu crynhoi o dan y gwahanol gategoriâu yn Nhabl 5 yn yr adroddiad.

Dywedodd y Cynghorydd Robin Williams, Deilydd y Portffolio Cyllid ei fod yn meddwl ei bod hi'n bwysig amlygu hefyd er bod llai o bobl yn mynd i'r ysbyty a llai o farwolaethau, nad ydi Covid 19 wedi diflannu a bod ei effaith i'w weld o hyd. Mae'r Cyngor yn wynebu cyfnod ansicr i'r dyfodol yn enwedig o safbwynt ariannol yn cynnwys beth fydd y setliad gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2022/23; a fydd Llywodraeth Cymru'n parhau i ddarparu cymorth ariannol mewn perthynas â Covid ac os felly am ba hyd a hefyd pa un ai a fydd lefel y dyfarniad cyflog i staff yn uwch na'r swm a neilltuwyd yn y gyllideb. Hefyd, bydd gan y Cyngor gostau cronnus o ganlyniad i waith cynnal a chadw cynyddol ar ei ffyrdd ac yn ei ysgolion, ei ganolfannau hamdden a'i lyfrgelloedd. Dyma rai o'r heriau ariannol a wynebir gan y Cyngor ac y dylai'r cyhoedd fod yn ymwybodol ohonynt. Wrth gynnig yr argymhellion, dywedodd y Deilydd Portffolio ei fod yn cynnig newid geiriad argymhelliad rhif 6 i gynnwys y geiriau "mewn egwyddor".

Bu i Aelodau'r Pwyllgor gwaith gydnabod yr ansicrwydd a'r risgiau i'r dyfodol a chytuno o'r herwydd mai priodol fyddai defnyddio cronfeydd wrth gefn yn ofalus a chadw digon o gronfeydd wrth gefn i sicrhau y gall y Cyngor ddelio â'r heriau ariannol y mae'n eu hwynebu. Holwyd ynglŷn ag effaith y pandemig ar gyfnodau adennill dyledion. Eglurodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog 151 bod cyfnodau adennill dyledion yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac er nad oedd yn gallu darparu ffigurau pendant gan nad oedd yr wybodaeth wrth law, cadarnhaodd bod ôl-ddyledion Treth y Cyngor wedi cynyddu i £3.8m wrth i fwy o bobl gymryd mwy o amser i dalu. Fe wnaeth y Cyngor ohirio'r ddau randaliad cyntaf yn 2020/21 felly nid yw'r cynnydd mewn ôl-ddyledion yn annisgwyl nac yn

unigryw i Ynys Môn gan fod pob cyngor yng Nghymru wedi adrodd eu bod mewn sefyllfa debyg. Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod casgliadau Treth Cyngor fel risg posib ac mae wedi darparu £768,625 i Ynys Môn i ddelio â'r cynnydd a ragwelir yn lefel y ddyled Treth Cyngor ac mae'n bosib y bydd yn rhaid dileu'r ddyled. Cedwir yr arian mewn cronfa wrth gefn a bydd yn cael ei ryddhau i'r cyfrif refeniw yn ôl yr angen i liniaru effaith y golled hon mewn incwm Treth Cyngor.

Penderfynwyd –

- **Nodi'r prif ddatganiadau ariannol (heb eu harchwilio) ar gyfer 2020/21.**
- **Nodi'r sefyllfa o ran y balansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a chymeradwyo creu'r cronfeydd wrth gefn a nodir yn Atodiad 4 yr adroddiad yn gwneud cyfanswm o £5,181,646.**
- **Nodi'r sefyllfa o ran balansau ysgolion.**
- **Cymeradwyo cynyddu isafswm Balans y Gronfa Gyffredinol i £9m. Adolygir y swm eto wrth osod cyllideb refeniw 2022/23.**
- **Cymeradwyo creu Cronfeydd Gwasanaeth gwerth cyfanswm o £1.376m yn unol â Thabl 3, Atodiad 1 yr adroddiad.**
- **Awdurdodi mewn egwyddor, defnyddio hyd at £3.471m (£1.217m o falans y Gronfa Gyffredinol a £2.254m o gronfeydd wrth gefn clustnodedig nad ymrwymwyd) i gyllido prosiectau penodol sydd wedi'u cynllunio i gwrdd â'r risgiau a'r heriau sy'n wynebu'r Cyngor. Bydd y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo'r holl brosiectau newydd cyn iddynt gychwyn.**

7 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWR AR EFFEITHIOLRWYDD GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2020/21

Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr ar Effeithiolrwydd Gwasanaethau Cymdeithasol 2020/21 i'w ystyried.

Adroddodd y Cynghorydd Llinos Medi, Cadeirydd a Deilydd y Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol, bod gofyniad statudol ar Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol i adrodd i'r Cyngor yn flynyddol ar ddarpariaeth a pherfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod y flwyddyn honno. Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o'r gweithgarwch yn ystod y flwyddyn yn ogystal ag amlinellu'r ffocws ar gyfer gwella ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod. Er mai adroddiad y Cyfarwyddwr yw hwn fe ddylai'r Cyngor feddiannu'r adroddiad ar y cyd gan ei fod yn adlewyrchu'r gwaith caled a'r llwyddiannau a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfeiriodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol at yr heriau digynsail a wynebwyd gan y Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2020/21 o ganlyniad i'r pandemig Covid ac at ymdrechion staff y Gwasanaethau Cymdeithasol a gafodd eu cefnogi gan gydweithwyr mewnol y Cyngor a sefydliadau partner allanol i sicrhau bod pobl Ynys Môn yn aros yn ddiogel yn ystod y cyfnod hwn. Yn yr un modd, mae gofawyr maeth yr Awdurdod wedi gweithio'n galed iawn i wneud yn siŵr bod y plant sydd dan eu gofal yn ddiogel ac mae'n rhaid diolch iddynt am eu hymrwymiad gwerthfawr. Yn ystod y pandemig Covid 19, mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi parhau i gwrdd â'u dyletswyddau statudol ac wedi gweithio'n agos â Llywodraeth Cymru ac Arolygiaeth Gofal Cymru (CIW), y Bwrdd Iechyd a sefydliadau partner eraill ac roedd y Gwasanaeth Plant ac Oedolion yn destun arolwg sicrwydd gan CIW a gafodd adborth cadarnhaol. Fe wnaeth y CIW hefyd ymweld â dau gartref grŵp bach yn ystod y flwyddyn ac roedd yr adborth yn dilyn yr ymweliadau hyn hefyd yn galonogol. Mae Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn yn rhan o drafodaethau rhanbarthol a chenedlaethol i wneud yn siŵr bod gan ddinasyddion Ynys Môn lais ynglŷn â

phenderfyniadau sy'n effeithio arnynt hwy. Mae'r pandemig wedi arwain at newidiadau i drefniadau gweithio drwy gynnal sesiynau cyswllt a rhyngweithio ar-lein a chynnal cyfarfodydd o bell; fodd bynnag mae Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn bob amser yn chwilio am gyfleoedd i wneud pethau'n wahanol er mwyn ymateb yn well i anghenion pobl wrth iddynt newid.

Wrth amlygu'r pwyntiau allweddol o ran y Gwasanaeth Oedolion a'r Gwasanaeth Plant a Theuluoedd, cyfeiriodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol at y newid a fu tuag at sianeli digidol er enghraifft y neuaddau pentref rhithiol a gafodd eu sefydlu; yr eiddo a brynwyd yng nghanol tref Llangefni i ddarparu hwb ar gyfer Menter Môn ar gyfer pobl gydag anableddau dysgu sydd ymysg dim ond un o'r enghreifftiau o gydweithio sydd wedi bod yn bwysig iawn yn ystod 2020/21 wrth ymateb i'r pandemig; y gwaith gydag ysgolion a'r Gwasanaeth Dysgu i adnabod plant bregus a threfnu darpariaeth briodol, ac at gymeradwyo 9 aelwyd maethu prif lif a 14 aelwyd person cysylltiedig (teulu neu ffrindiau) yn ystod y flwyddyn. Mae'r rhain yn rhoi blas ar y math o weithgareddau amrywiol a gyflawnwyd ar draws y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod 2020/21. Er gwaetha'r pandemig Covid 19 a'r heriau ariannol cynyddol, mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi parhau i wneud cynnydd yn ystod y flwyddyn a chyflawni eu rhwymedigaethau statudol yn ogystal.

Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn ei gyfarfod ar 8 Gorffennaf ac adroddodd y Rheolwr Sgriwtini ar sylwadau'r Pwyllgor. Wrth ystyried yr adroddiad nododd y Pwyllgor bod y flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn heriol iawn oherwydd Covid 19 ond er hynny mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cynnal ei holl waith statudol ac wedi gweithio i ddatblygu gwasanaethau yn ogystal. Clywodd y Pwyllgor am effaith y gwaith partneriaeth effeithiol wrth ymateb i Covid 19 ac wrth ddarparu Gwasanaethau Cymdeithasol; gan nodi'n benodol y cydweithio a fu rhwng y Gwasanaeth Tai a'r Gwasanaeth Dysgu. Trafododd y Pwyllgor y cynnydd yn y galw am gymorth gan y Gwasanaethau Cymdeithasol a all arwain at bwysau ariannol ychwanegol. Cyfeiriwyd yn benodol at yr ansicrwydd ynglŷn â'r grantiau gan Lywodraeth Cymru megis y Gronfa Gofal Integredig. Bu i'r Pwyllgor gydnabod cyfraniad staff ar draws swyddogaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod y pandemig a mynegi'i ddiolch am eu hymdrechion. Ar ôl ystyried yr adroddiad roedd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn fodlon ei fod yn adlewyrchiad teg o berfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod 2020/21 a'i flaenoriaethau ar gyfer gwella, a phenderfynodd argymhell yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith.

Bu i aelodau'r Pwyllgor Gwaith ategu eu diolch i staff y Gwasanaethau Cymdeithasol am eu gwaith wrth ymateb i heriau'r flwyddyn anodd a fu ac yn benodol o ran cynnal gwasanaethau statudol drwy gydol y cyfnod hwn. Cydnabuwyd y cynnydd sylweddol a waned gan y Gwasanaethau Cymdeithasol dros y blynyddoedd diwethaf ac yn benodol y cartrefi grwp bach a llwyddiant yr ymgyrch i recriwtio gofalwyr maeth a'r buddion i'r plant sydd dan ofal yr Awdurdod. Mewn perthynas â gofal maeth a mabwysiadu holwyd ynglŷn ag effaith y pandemig ar fabwysiadu a p'un ai a oedd unrhyw ofalwyr maeth wedi gadael neu dynnu'n ôl o'r broses cymeradwyo gofalwyr maeth. Cadarnhaodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol bod mwyafrif y gofalwyr maeth yn dal i faethu a bod y rhai sydd wedi gadael wedi gwneud hynny am resymau penodol. Mae gofalwyr maeth prif lif (cyffredinol), rheiny heb gyswllt teuluol â'r plant y maent yn eu maethu, yn dueddol o aros yn ofalwyr maeth ac mae gan yr Awdurdod berthynas agos â hwy; er bod rhai gofalwyr maeth yn dewis ymddeol mae nifer yn dewis parhau i fod yn ofalwyr maeth ymhell wedi'r oedran ymddeol arferol. Mewn perthynas â mabwysiadu er bod rhai achosion wedi'u gohirio mae'r broses fabwysiadu wedi parhau yn ystod y pandemig gan fod gwrandawriadau llys wedi cael eu cynnal ar-lein; cafwyd adborth cadarnhaol gan y llysoedd ynglŷn â'r modd y mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi ymateb ac addasu. Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn cael eu cefnogi'n dda gan ymgyngorwyr cyfreithiol y Cyngor yn ystod

achosion llys. Mae gwaith ar y gweill yn genedlaethol i gasglu barn am y modd y mae'r prosesau hyn wedi gweithredu yn ystod y pandemig.

Daeth y Cadeirydd â'r drafodaeth i ben drwy ddatgan bod gweithwyr cymdeithasol a staff gofal cymdeithasol yn haeddu cydnabyddiaeth gyhoeddus am eu gwaith a'u cyfraniad yn ystod y pandemig a bod y Pwyllgor Gwaith yn gwerthfawrogi popeth y maent wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Penderfynwyd derbyn Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr fel adlewyrchiad cywir o effeithiolrwydd y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod 2020/21.

8 NEWID I'R CYFANSODDIAD: HAWLIAU DIRPRWYOL - DATBLYGIADAU O ARWYDDOCÂD CENEDLAETHOL A BUDDION CYMUNEDOL ANSTATUDOL

Darparwyd adroddiad y Prif Weithredwr i'w ystyried i geisio cefnogaeth y Pwyllgor Gwaith dros newid y Cyfansoddiad.

Adroddodd y Cynghorydd Carwyn Jones, Deilydd y Portffolio Prosiectau Mawr, bod y newidiadau arfaethedig y gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith eu cefnogi mewn perthynas â dirprwyo pwerau i'r Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd mewn perthynas â swyddogaethau statudol y Cyngor yn gysylltiedig ag unrhyw ddatblygiad a ystyrir yn Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol a datblygiadau sydd angen Gorchymyn Datblygu Arbennig. Hefyd, gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo dirprwyo pwerau i'r Dirprwy Brif Weithredwr mewn perthynas â negodi a chymeradwyo buddion cymunedol anstatudol ar gyfer unrhyw ddatblygiad a ystyrir yn Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol.

Cynghorodd y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd bod angen newid y Cyfansoddiad i adlewyrchu'r fframwaith statudol cyfredol yng Nghymru sydd bellach yn cynnwys Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol a Gorchymynion Datblygu Arbennig. Bydd y newidiadau'n galluogi'r Cyngor i ymateb yn effeithiol a chadarn i brosesau ymgysylltu o'r fath sydd fel arfer yn destun amserlenni a therfynau amser llym. Bydd y newidiadau hefyd yn cefnogi'r broses gyfathrebu bresennol fel y gall y Cyngor sicrhau bod yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Aelodau Etholedig yn cael eu diweddarau ynglŷn â materion perthnasol a hynt datblygiadau o'r fath.

Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a'r Swyddog Monitro bod yr adroddiad yn adlewyrchu cyfraniad y Swyddog Monitro ynglŷn â'r mater hwn.

Penderfynwyd –

- **Argymhell bod y Cyngor Llawn fel Awdurdod Lleol, Awdurdod Cynllunio Lleol ac Awdurdod Priffyrdd Lleol yn dirprwyo pwerau i'r Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd mewn perthynas â chyflawni holl swyddogaethau statudol y Cyngor yn gysylltiedig ag unrhyw ddatblygiad a ystyrir yn Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol (DNS) yn ôl y diffiniad yn Neddff Cynllunio (Cymru) 2015, sy'n diwygio Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ("y Ddeddf"), a Rheoliadau Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (Cymru) 2016 (fel y'u diwygiwyd) a Rheoliadau dilynol.**
- **Argymhell bod y Cyngor Llawn yn dirprwyo pwerau i'r Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd mewn perthynas â chyflawni holl swyddogaethau statudol y Cyngor yn gysylltiedig ag unrhyw ddatblygiadau sydd angen Gorchymyn**

Datblygu Arbennig (e.e. Rheoli Ffiniau) o dan Adran 59 (3) yn Neddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

- Bod y Pwyllgor Gwaith yn dirprwyo awdurdod dros negodi'r holl fuddion cymunedol anstatudol a phob penderfyniad sy'n berthnasol i drafodaethau o'r fath, yn gysylltiedig â, neu'n deillio o ddatblygiad a ystyrir yn Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol (DNS) i'r Dirprwy Brif Weithredwr mewn ymgynghoriad â'r Prif Weithredwr ac Arweinydd y Cyngor.
- Argymhell bod adran 3.5.3 yn y Cyfansoddiad yn cael ei diweddarau i adlewyrchu'r dirprwyaethau uchod.

9 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

O dan Adran 100 (A) (4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, penderfynwyd gwahardd y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol ar y sail y gall olygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Atodlen 12A o'r Ddeddf honno ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd.

10 TRAWSNEWID SIANELI DIGIDOL CSYM

Cyflwynwyd Adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid, a oedd yn amlinellu'r prosiect arfaethedig i drawsnewid sianeli digidol y Cyngor, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Adroddodd y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas, Deilydd y Portffolio Busnes Corfforaethol bod y prosiect yn rhan o ymdrechion parhaus y Cyngor i'r wella gwasanaethau y mae'n eu darparu i ddinasyddion Ynys Môn yn cynnwys y rheiny a ddarperir drwy dechnoleg ddigidol. Mae'r pandemig Covid19 wedi dangos gwerth technoleg ddigidol o ran cynnal gwasanaethau ac o ran cadw dulliau cyfathrebu ar agor; ac er mwyn parhau â'r gwaith cadarnhaol mae'n rhaid buddsoddi yn systemau'r Cyngor a dyna'r rheswm dros y cynnig.

Cytunodd y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid bod y prosiect yn hanfodol os ydi'r Cyngor am wneud cynnydd o ran gwella ei siwrnai ddigidol ac er mwyn sicrhau gwell profiad i staff a chwsmeriaid fel ei gilydd o ran eu rhyngweithiadau digidol â'r Cyngor.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog 151 bod goblygiadau ariannol ynghlwm â chymeradwyo'r prosiect o ran y gwariant cyfalaf cychwynnol a'r ymrwymadau refeniw parhaus wedi hynny a sut y gellid cwrdd â'r rhain.

Dywedodd y Cynghorydd Robin Williams, Deilydd y Portffolio Cyllid bod rhaid buddsoddi mewn systemau os ydi'r Cyngor am gyflawni ei ymrwymiad i barhau i wella gwasanaeth cwsmer.

Ar ôl ystyried yr wybodaeth a gyflwynwyd yn yr adroddiad ac ar lafar yn ystod y cyfarfod, fe wnaeth y Pwyllgor Gwaith gefnogi'r cynnig.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a bwrw ymlaen yn unol â hynny.

**Cynghorydd Llinos Medi
Cadeirydd**